

Inleiding

Vanwege de overgangperiode van Bopz naar de Wzd in 2020 is eind 2020 geen overzicht meer te geven van vrijheidsbeperkende maatregelen zoals in voorgaande kwartalen nog wel mogelijk was. Onder de Wzd vindt een andere wijze van registratie plaats. Alleen de inzet van onvrijwillige zorg wordt geregistreerd en een aantal vormen van vrijwillige vrijheidsbeperkende maatregelen aan cliënten die wilsonbekwaam zijn en derhalve niet de risico's meer goed kunnen inschatten. Denk aan bedhekken omhoog of sederende medicatie. Voor al deze zorgvormen geldt dat de Zorgverantwoordelijke eerst een stappenplan moet doorlopen voordat deze zorg gegeven mag worden.

Alle overige vrijwillige vrijheidsbeperkende maatregelen uit de Bopz zijn vanaf Q4 2020 overgezet naar het reguliere zorgplan en worden twee keer per jaar geëvalueerd tijdens de zorgevaluatie.

In de eerste helft van 2020 werden bij ViVa! Zorggroep 863 vrijheidsbeperkende middelen en maatregelen geregistreerd onder de Bopz in Ysis, waarvan 5 dwangmaatregelen. In Q4 2020 hebben de Zorgverantwoordelijken deze maatregelen overgezet naar ONS/Nedap. Een tijdrovende klus die vanwege Corona nog niet overal afgerond is. De cijfers die over het tweede halve jaar 2020 weergegeven worden zijn vermoedelijk dus nog niet volledig vanwege deze overgangperiode.

Hieronder doen we verslag van de stand van zaken op basis van de Wzd registratie in de tweede helft van 2020 uit ONS Nedap.

Inzet onvrijwillige zorg

Binnen ViVa! Zorggroep is in de tweede helft van 2020 12 keer zorg geleverd op onvrijwillige basis. 3x in Heemswijk, 2x in Strammerszoom, 2x in De Cameren en 5x in de Boogaert:

Heemswijk	onvrijwillige zorg
[Locatie /afdeling niet of onder voorwaarden mogen verlaten Polsbandje]	1
[Onderzoek woning gevaarlijke voorwerpen]	1
[Plukpak/handsop/body]	1
Eindtotaal	3

Strammerszoom	onvrijwillige zorg
[Bewegingsmelder]	1
[Toediening medicatie/Verborgene medicatie]	1
Eindtotaal	2

De Cameren	onvrijwillige zorg
[Locatie /afdeling niet of onder voorwaarden mogen verlaten]	1
[Medicatie niet in eigen beheer mogen hebben]	1
Eindtotaal	2

Boogaert	onvrijwillige zorg
[Extra laag bed Alarmbel/belmat]	1
[Leef- of loopcirkels]	2
[Locatie /afdeling niet of onder voorwaarden mogen verlaten]	2
Eindtotaal	5

Dat er meer onvrijwillige zorg ingezet wordt in de tweede helft 2020 (12) ten opzicht van de eerste helft van 2020 (5) is te verklaren vanuit de verschillen tussen Bopz en de Wzd. De Wet zorg en dwang stimuleert een grotere bewustwording van wat wel of geen verzet is en hanteert een breder begrip van onvrijwillige zorg. Het effect kan dan zijn dat er meer situaties zijn van onvrijwillige zorg, waarbij -voordat dit uitgevoerd wordt- het stappenplan gevolgd wordt. Nieuw onder de Wzd is ook dat een gesloten deur per individu afgewogen wordt en –afhankelijk van de situatie- geregistreerd wordt als vrijwillige of onvrijwillige maatregel.

Mogelijk zal vanwege de overgangperiode het aantal ingezette onvrijwillige maatregelen in de praktijk hoger zijn en zien we dit terug in de rapportage 2021.

Vrijwillige zorg waarvoor het stappenplan doorlopen moet worden

In het tweede halve jaar 2020 zijn alle Bopz maatregelen overgezet in ONS. Aangezien ViVa! Zorggroep onder de Bopz alle middelen en maatregelen registreerde, ook op vrijwillige basis en bij cliënten die niet onder de Wzd vallen, staan nog veel vrijwillige Maatregelen geregistreerd die opgenomen kunnen worden in het zorgplan.

Als we de data daarop corrigeren zijn de volgende vrijwillige Maatregelen geregistreerd per locatie waarvoor het stappenplan doorlopen moet worden:

Vrijwillige zorg bij ter zake wilsonbekwame cliënten	Categorie Beperken van bewegingsvrijheid (mechanische middelen/maatregelen)	Categorie Insluiten	Categorie Medicatie buiten de richtlijn	Totaal:
Westerheem	1			1
Heemswijk	15	16	4	35
Meerstate	4	1	3	8
St. Agnes			2	2
Waterrijck	1	2		3
GRZ Meerstate				0

Elsanta				0
Lommerlust				0
Geesterheem	11	1		12
Overkerck				0
De Loet	1			1
Santmark	2			1
Strammerszoom	2			2
De Cameren	5			5
Boogaert	1	1		2
De Marke				0
Huis ter Wijck			9	9

Onder de Wet zorg en dwang zijn het met name de mechanische maatregelen zoals bedekken die ingezet worden bij 'ter zake wilsonbekwame cliënten', die extra zorgvuldig getoetst moeten worden volgens het stappenplan. Cliënten die wel instemmen met een maatregel, maar niet goed zelf kunnen inschatten wat de risico's of gevolgen kunnen zijn, worden zo extra beschermd.

Bovenstaande tabel laat zien dat er in totaal binnen ViVa! Zorggroep ca. 81 vrijwillige zorgmaatregelen zijn ingezet die middels een stappenplan extra zorgvuldig getoetst moeten worden. Ook hier geldt dat dit aantal misschien nog wijzigt omdat de registraties in 2020 in ONS nog niet volledig waren.

Werken aan vrijheidsbevordering

In 2020 is doorlopen gewerkt aan de implementatie van de Wet zorg en dwang. Eind januari 2021 zijn 160 Zorgverantwoordelijken in de Woonzorg getraind. Daarnaast hebben ruim 500 zorg- en welzijnsmedewerkers een workshop of webinar gevolgd over de bedoeling van de Wet zorg en dwang. Maar eenmalige scholing is niet voldoende. Om de bedoeling en uitvoering van de wet te doorleven gaan we 2021 gebruiken om de Wzd een periodiek terugkerend thema te laten zijn in werkoverleggen. Bijvoorbeeld middels intervisie, casuïstiekbesprekingen, analyse van registraties of micro learning en de Wzd escaperoom. Iedere locatie heeft een contactpersoon Wzd die het thema onder de aandacht houdt. Het werken aan vrijheidsbevordering is tevens een van de gekozen kwaliteitsindicatoren in de WLZ meting 2020. Zo krijgen we een beeld van de stand van zaken per locatie en kan er gericht gewerkt worden aan verbetermaatregelen per locatie. Daarbij blijven we de verbinding maken met ons programma Waardigheid en Trots op locatie waarin persoonsgerichte zorg centraal staat.

Reactie Centrale Cliëntenraad (CCR)

De CCR heeft kennisgenomen van de rapportage en heeft daar geen aanvullende opmerkingen over.